

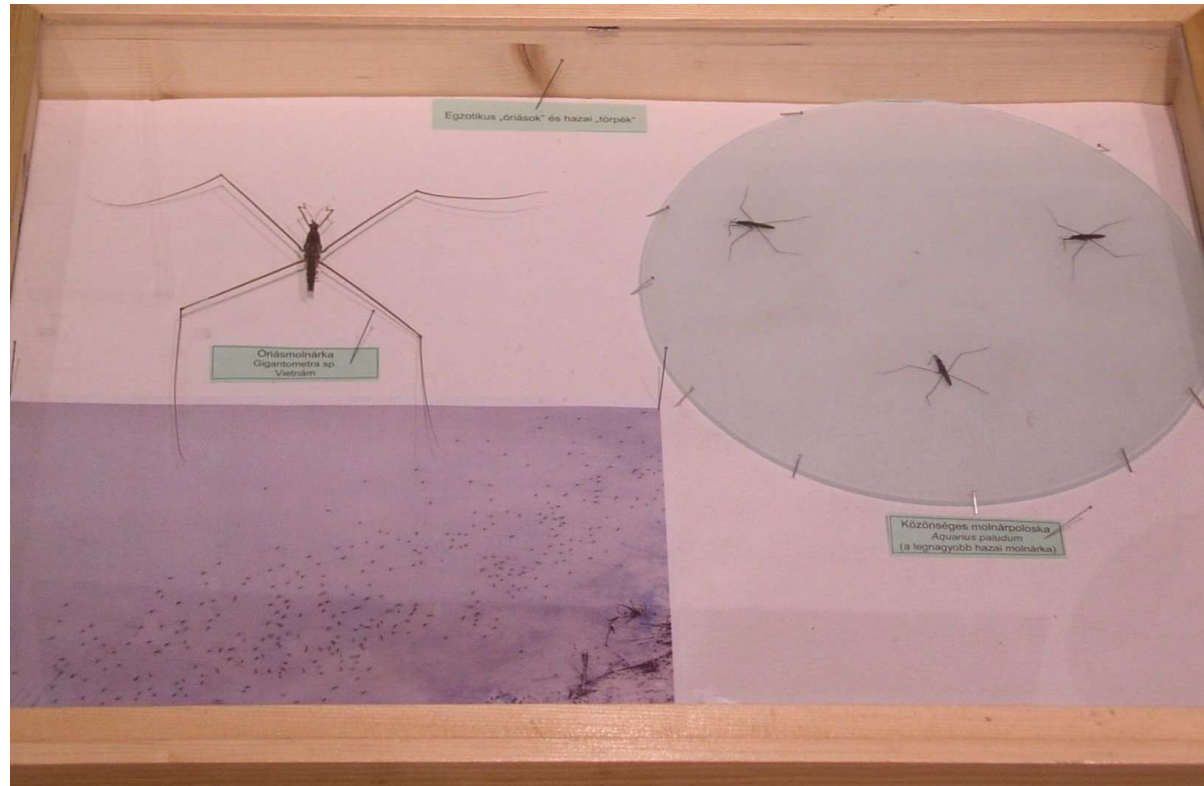
Óriásmolnárka

A világ legnagyobb molnárpoloskája

Vásárhelyi Tamás
Szipókásrovarok gyűjteménye

Gigantometra gigas

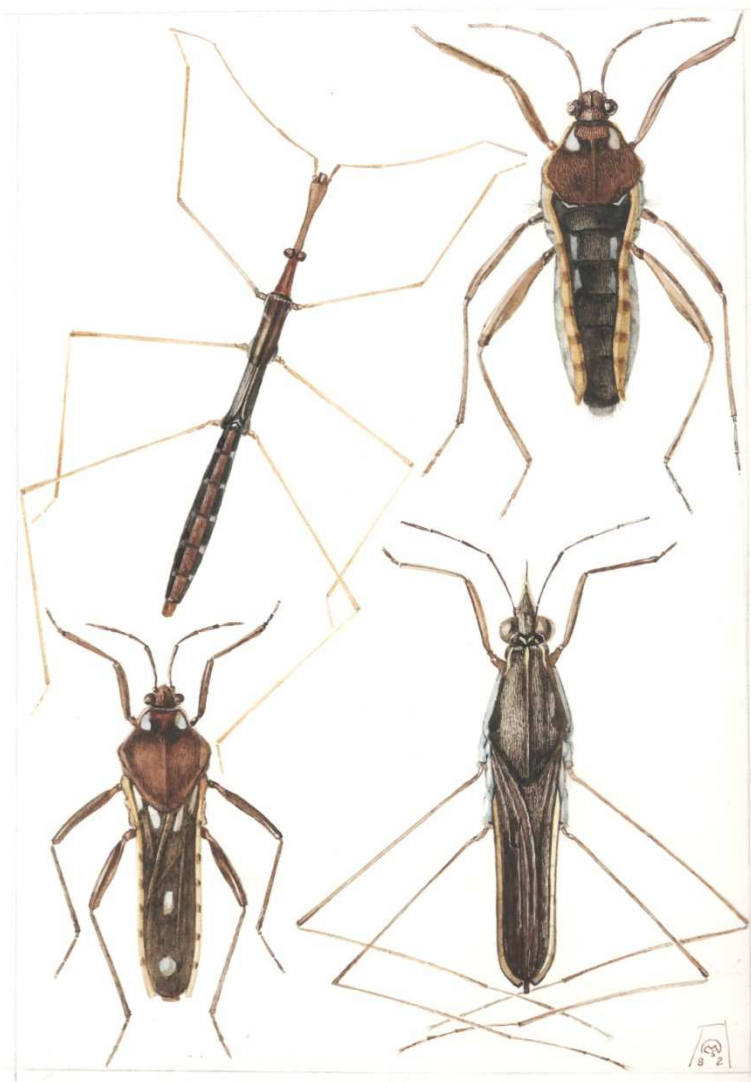
Az óriásmolnárka nagyobb testű nőstényeinek testhossza sem éri el a közepes sáskákét, mégis ilyen hangzatos tudományos nevet kapott. Hiszen a gigászok a görög mitológia óriásai!

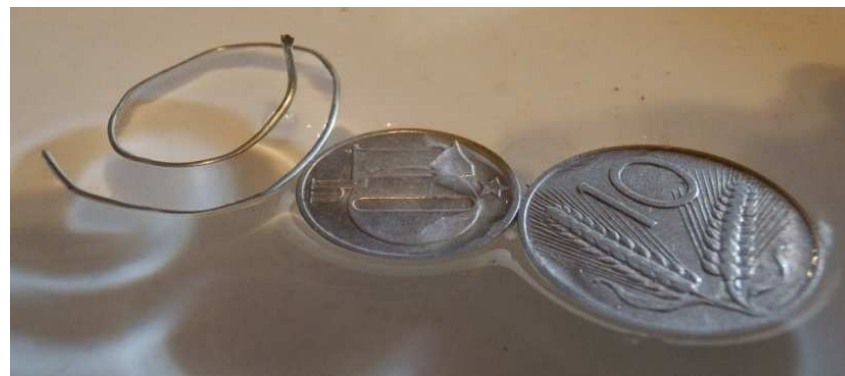
A kép a méret érzékeltetésére egy rovarfiókba tűzött példányt ábrázol három hazai mellett.

Élet a víz tetején

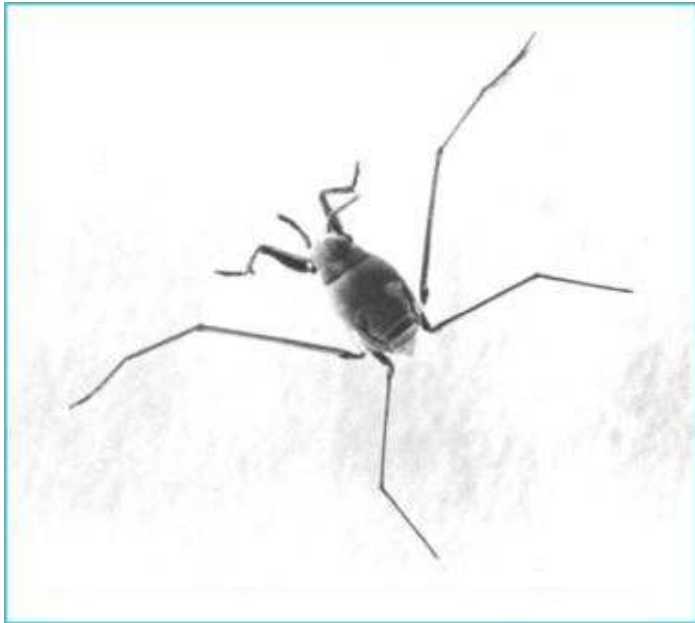
A víz felszínén – a vízmolekulák sajátosságai miatt – úgynevezett

felületi hártya alakul ki (alsó kép).
Ez képes akár egy zsilutpengét
vagy más fémtárgyat is megtartani.
Ezen a felületen pókok, ugróvillás
rovarok és többféle poloska (balra
vízmérő poloska, vízicsúszkák és
molnárka) is él.

Óriás - a törpék között

<http://www.zmuc.dk/entoweb/halobates/halobat1.htm>

A molnárpoloskák vagy molnárkák a centimétert sem elérő testhosszú rovarok. Mégis feltűnőek, amikor tavak, pocsolyák, árkok vízfelszínén csapatosan menekülnek előlünk, vagy látványos szökellésekkel, irigylésre méltó biztonsággal közelítenek meg egy vízre hullott rovar, hogy jóllakjanak belőle.

Legkisebb fajaik teste néhány milliméter – és csakis ezek a parányi rovarok képesek óceánok nyílt térségein is megélni (a képen: *Halobates sericeus*).

Az óriásmolnárka múzeumi jelentősége

Egy múzeumi gyűjtemény annál értékesebb, mennél teljesebb. Aki a rovarok testfelépítését, evolúcióját, változatosságát kutatja, annak gazdag gyűjteményre van szüksége.

Az óriásmolnárkák az ősi felépítésű molnárkák közé tartoznak. A nemnek egyetlen faja ismert, és így az nálunk is tanulmányozható, Budapesten.

Amiért nekem kedves

Vietnamban voltunk gyűjteni 1988-ban egy trópusi esőerdőben, amikor megpillantottam a hatalmas állatokat, amelyek létezéséről addig nem is tudtam. Képzeltető, milyen gyorsan mozognak ezek! Igazi vadászat volt a gyűjtemény számára kézre keríteni belőlük néhányat. Különleges csomagolást kellett kitalálnom, hogy átvészeljék az utazást. Így lehetett egyikükből mára százezrek által látott, szétterpesztett lábakkal preparált kiállítási példány.

Ritkaságaról, értékéről

Ez a faj kevés gyűjteménybe került be. Mire hazaértem Budapestre, már várt itthon egy levél Denverből, amelyben a szakterület világelső szakértője kérte, hogy a cserébe felajánlott példányokért küldjek egyet neki.

Másokat is lenyűgözött már ez a faj. Ebben a méretben látva a jelenséget, hamarabb kezdünk azon gondolkodni, milyen csodás mechanikai jelenségek zajlanak a természetben...

A kép forrása:

<http://jeremybiggs.wordpress.com/2010/11/29/10-interesting-things-about-pond-skaters/>

Források

Ennek a gyűjtőútnak az élményeiről, hangulatairól, a trópusi gyűjtő kalandjairól és kalandozó gondolatairól a Liget c. folyóiratban számoltam be 1989-ben. Az óriásmolnárka-vadászat történetét hosszabban is megírtam, az a Natural Europe – Mindenki múzeuma projekt honlapján lesz megtalálható.

Vásárhelyi T. – Csiby M. (1983): Kabócák, bodobácsok. – Búvár Zsebkönyvek, Móra, Budapest, 64. old.

Vásárhelyi T. – Csiby M. (1989): Egzotikus rovarok. – Búvár Zsebkönyvek, Móra, Budapest, 64. old. (2. kiadás 1995)

Vásárhelyi T. (1989): Trópusi töprengések - Liget, 2:56-60).

<http://en.wikipedia.org/wiki/Gerridae>